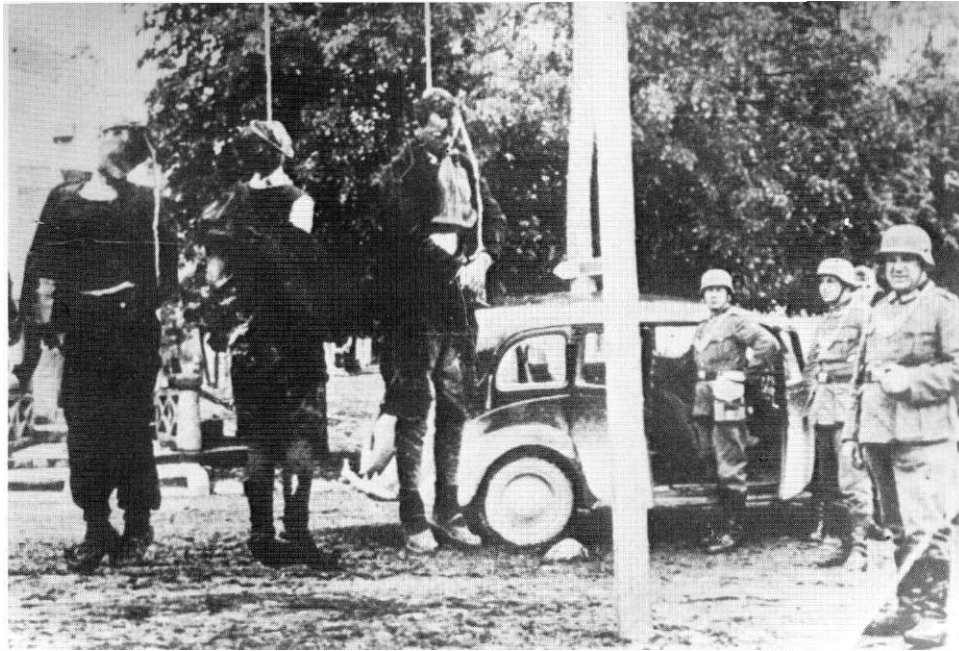
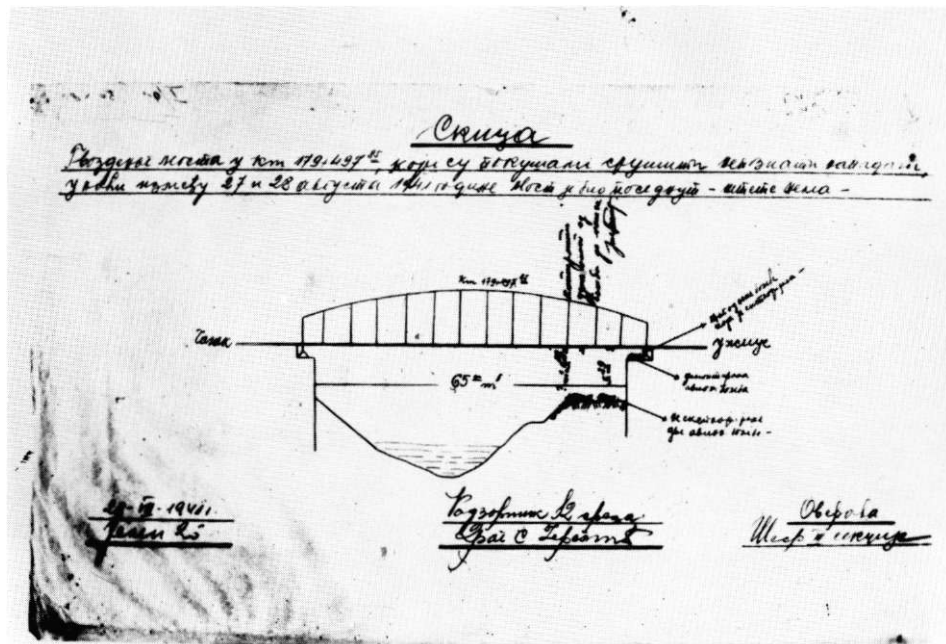

ФОТОГРАФИЈЕ И ФАКСИМИЛИ

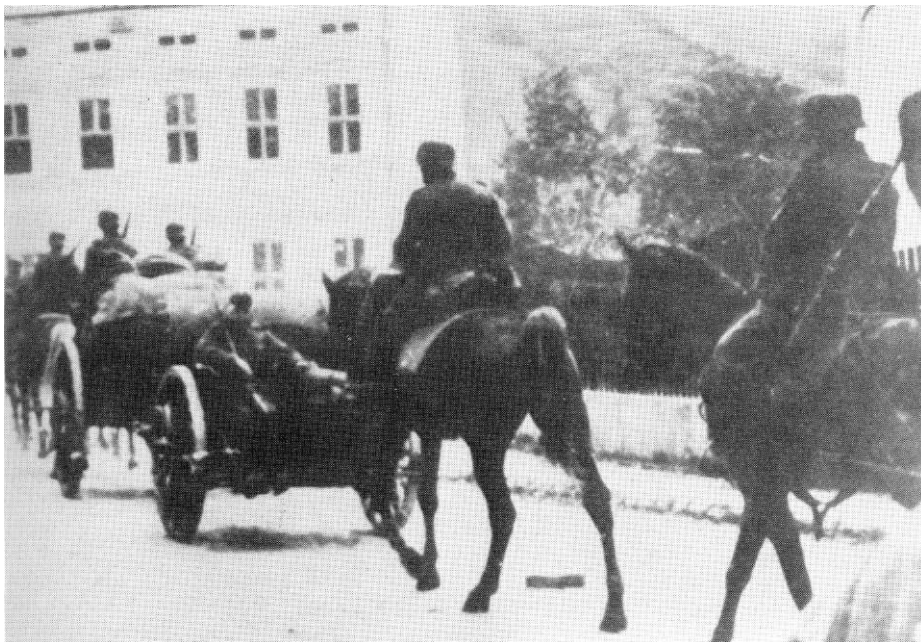
Први злочини њемачког окупатора у ужичком крају. Стријелани, па објешени робољуби, Пожега 11. мај 1941.

Скица гвозденог моста у Овчарско-кабларској клисури, на жељезничкој прузи Чачак - Пожега, који је минирала Пожешка партизанска чета ноћу уочи 28. августа 1941.

Ослобођење Пожеге: борци Ариљске партизанске нете улазе у Пожегу 22. септембра 1941.

*

ШШ Шт НМ с

Угрожени са свил страна акцијама Ужинког одреда, Нијемци су били принуђени да бјеже из градова, предајући власт нетницима и жандарима. Њемачке јединице напуштају Ужице 21. септембра 1941.

Партизанска застава слободе и војни оркестар на улици у слободном Ужицу 24. септембра 1941

Желимир Бурић Же.ЂО, секретар Окружног комитета КПЈ за округ ужички 1941, организатор оружаног устанка у ужичком крају и први партијски руководиоца Ужичког одреда, народни херој.

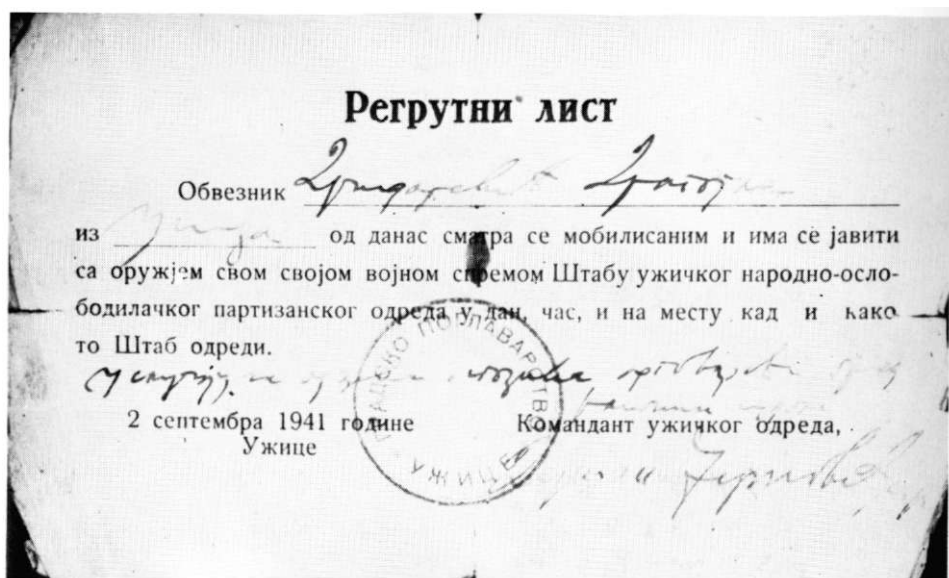
Јединице Ужичког одреда су ослободиле Ужице. Улазак ових јединица у Ужице 24 септембра 1941.

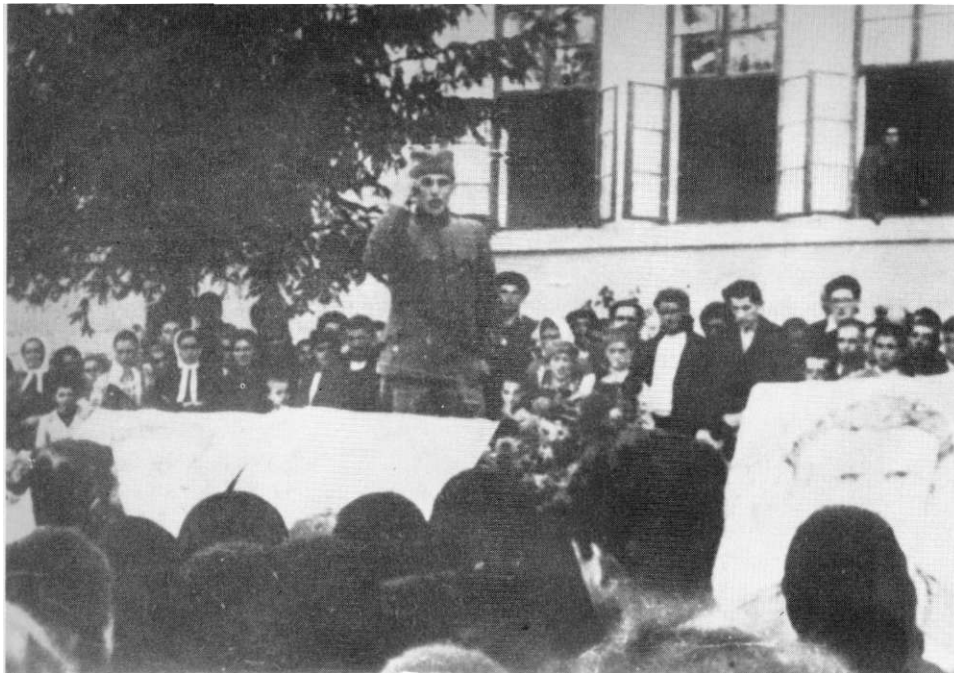
Аушан Јерковић, један од организатора оружаног устанка у ужичком крају, командант Ужичког одреда, народни херој.

Факсимил објаве о мобилизацији издате од Штаба Ужичког одреда 1941.

Факсимил регрутног листа из Отог од Штаба Ужичког одреда 1941.

У борбама 1941. Ужички одред је имао осјетне губитке. Слободан Секулић, командант Ужичког батаљона, говори на сахрани партизанских бораца, Ужице 2. октобра 1941.

Борци Ари-вске партизанске чете одали су посљедњу почаст на сахрани палих другова Ужичке чете »Радоје Марић« у борби на Арежничкој Градини, Ужице, 2. октобар 1941.

Јединице Ужичког одреда, постројене на ужичкој житној пијаци, спремне за смотру пред командантом Аушаном Јерковићем

Милишко Кушић, члан Окружног комитета КПЈ за округ ужички, један од организатора оружаног устанка у ужичком крају, политички комесар Ужичког одреда, народни херој.

НАРЕДБА

**КОМАНДАНТА УЖИЧКОГ ОДРЕДА НАРОДНО ОСЛОБОДИЛАЧКЕ ВОЈСКЕ БР. 5
ЗА 30 СЕПТЕМБАР 1941**

Народно ослободилачка борба у нама све веће раамере и добија све оштрији облик. Непријатељ је протеран са територије округа ужичког, али тиме борба још није завршена. Ми морамо по сваку цену одбрани и сачувати тековине наше борбе, које смо тешким и драгоценим жртвама платили. Не смемо дозволити крвавом непријатељу да поново баца у ропство слободни народ нашег краја.

Да би се очувала ова најдрагоценија тековина наше народне борбе - слобода

НАРЕЂУЈЕМ:

I

Сви мушкарци од 18 до 40 година старости ваључно сматрају се од дана објаве ове наредбе мобилисаним, те се, уколико већ нису мобилисани, имају пријавити својим мобилизацијским комисијама и то:

- 1) обвезници среза Ужичког на дан 2 октобра 1941 у 8 часова на мобилизацијско место у кругу Старе касарне у Ужицу;
- 2) обвезници са територије среза Пожешког на дан 3 октобра 1941 у 8 часова на мобилизацијско место у кругу Пожешке касарне;
- 3) обвезници са територије среза Ариљског на дан 4 октобра 1941 у 8 часова пред општином у Ариљу;
- 4) обвезници са територије среза Моравичког на дан 5 октобра 1941 у 8 часова на мобилизацијско место пред пореском управом у Ивањници;
- 5) обвезници са територије среза Црногорског на дан 6 октобра 1941 на мобилизацијско место пред средским начелством у Косјерићу;
- 6) обвезници са територије среза Рачанског на дан 5 октобра 1941 у 8 часова на мобилизацијско место пред општином у Бајиној Башти;
- 7) обвезници са територије среза Златиборског на дан 6 октобра 1941 у 8 часова на мобилизацијско место пред средским начелством у Чајетини.

II

Сва моторна возила, бицикли и јахаћи коњи са јахаћим прибором сматрају се такође мобилисаним и њихови морају исте пријавити Комисији за пријем на напред означеним мобилизацијским местима у горе означене дане.

III

Све оружје исправно и поломањено, као и остала спрема Југословенске и непријатељске војске, коју су појединци било на који начин код себе задржали, мора се предати мобилизацијским комисијама у напред означене дане на одређеним местима.

Ко по овој наредби не поступи одговараће по ратним законима.

Ужице, 30 септембра 1941 године.

Командант,
Душан Јарниш, с. р.

Проглас Штаба

НАРОДУ УЖИЧКОГ ОКРУГА

Подивљале фашистичке хорде већ пет месеци плаћују, кољу, убијају и тарају по нашој земљи. Много је већ мајки закукало. Много је синова српског народа чија су жртва телеса данима висела на вешалима само зато што су они волели свој народ и борили се за његов бољи и срећнији живот. Немачки фашистички лудождери опустошили су нашу земљу као сваким. Одосили су и отимали све што им је до руке дошло: жито, стоку, гас, бензин, руду. Остављали су празне амбаре и магацине, прање куће и радње. Оставили су становништву глад и беду.

На таквим темељима мислила је Хитлерова тако звано „нова“ раса да заснује хиладугодишње царство. Али су се синови тог највећег лудождера у историји разбили као мена о чврсте бедеме Совјетског Савеза и о отпор свих поробљених и културних народа. На границима СССР преко три милиона Немачки војводи су већ својим животима да платиле лудождерима Хитлерове алашове. Под снажних удараца Совјетске Русије, њених савезника и поробљених народа немачки фашизми већ малаксава.

У тој борби против највећег непријатеља човечинства српски народ има великог удела. Веран традицији својих славних предака Обилића, Караџића, Гаваска Рајића и многих других српски народ није се помирио са рописком судбином коју су му доделили немачки крупни капиталисти и издајници петокловоци Некаћи, Љотићи, Анимиовићи и други.

Најбољи и најхрабрији синови српског народа, комунисти и партизани, поново су се латили оружја не мислећи своје животе кад је у питању слобода српског народа. Борци комунисти - пази на Дрежничко, Градина, на Качеру, код Бајине Баште, у Горобилу код Пожеге, неустрашиви командир Вујовић, друг Пајић служили као пример како се бори за свој народ.

Мале партизанске чете, које су понекад почињале са једном пушком и десетак људи, које су поћевале на адријном шумском тлу шибине често живином и олугом, које су почињале палењем општинских архива, сећењем телефонских жица и разоружањем жандарија, нарасле су у силну војску која туче окупатора где га стигне, која осваја села и градове. И само после непуна два месеца од оснивања наших краћких чета, обруч око непријатеља био се толико стегло да је овај побегао главом без обавра. У једној брзом налету пали су градови: Бајина Башта, Арње, Ивањица, Пожега, Ужице. Ужице, нападено и немином крваво попрскано Ужице, оштр је дочекало дан слободе.

СРБИ И СРПКИЊЕ, УЖИЧАНИ,

Ослобођењем Ужица нису још ни издалека постигнута сви наши задаци. Непријатељ наш је однео све и оставио нас без хлеба. Због отпора који је Ужице дало непријатељу, због своје високе националне свести Ужице је морало највише жртава да поднесе. Ни на један други град није се окупатор био

околио тако као на Ужице. Ниједан други град није толико опљачкан и огађен од окупатора и његових догавника као Ужице. Фашистички варвари, њихови помоћници: петокловоци, жандарија, лотићевци оставили су нам у наслеђе глад и беду. Очекују нас тежки дани. Ужички округ, пасиван и неродан, не може сам себе снабдеи хлебом, солу и гасом. Ми морамо поднети тешке жртве, ми морамо процирвити своја плућа да бисмо могли да дишемо. Ми не можемо живети сами за себе. Пред нама су дани тешке борбе за ослобођење целе земље од крвавог тиранина. Јуче Ужице, данас Чачак, Крушевац, Шабац, сутра Ваљево, Крагујевац.

РАДНИЦИ, СЕЉАЦИ, ГРАЂАНИ

Помозите свим силама даљу борбу против окупатора. Олаивајте се општо мобилаизацију коју спроводе народно-ослободилачки партизански одред. Прикупљајте оружје, одећу и храну за свој народно-ослободилачки партизански одред. Прегримо силе на посао да обновимо производњу, да оживимо умртвљену привреду. Сваки човек, свака жена, свако дете може својим услугама да помогне народно-ослободилачкој борби. Будимо немилосрдни према онима који ометају обнову привреде, јер то су петокловоци у новом руху.

На окуп. Срби! Збијте се у јединствени фронт ослободилачке одреда, без обзира на партију. Уштите све петокловоце и издајнике, ма у ком облику се они појављивали. Удруженим, сложеним, јединственим неће нам се моћи одупрети ни Хитлерове дивље заери, ни Недићева издајничка и плаћеничка војска. Напустите своје издајничке вође и војводе који праве споразуме са Немцима.

Да живи јединствена борба српског народа за слободу!

Да живи ослобођено Ужице!

Да живи јединствена борба свих поробљених народа против фашизма!

Да живи савез Совјетске Русије, Енглеске и Америке!

Да живи непобедива црвена армија!

Да живи савез балканских народа!

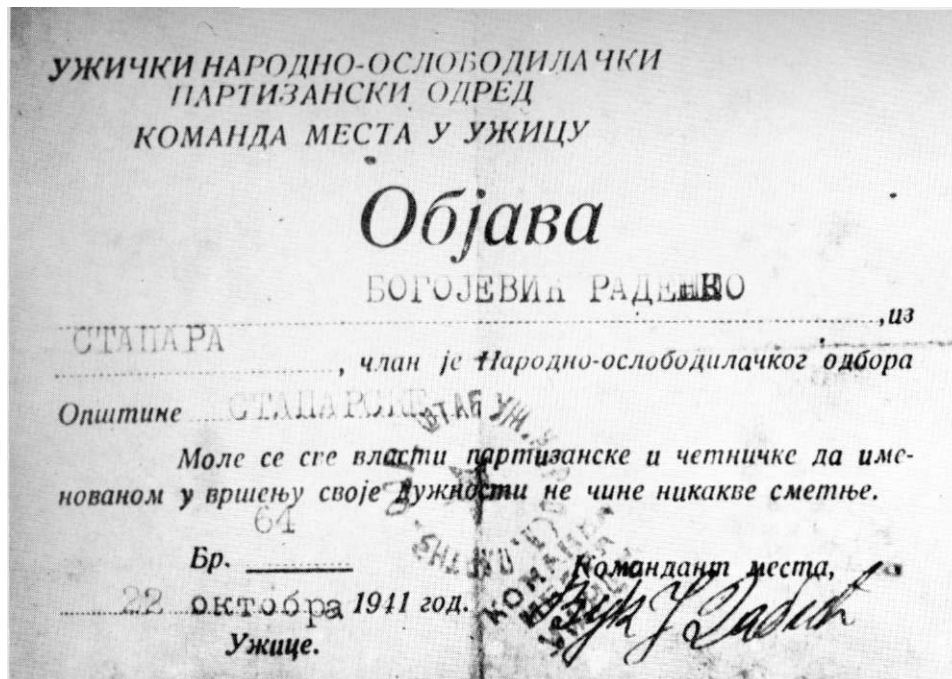
Сврт фашизму - слобода народу!

Штаб ужичког народно - ослободилачког партизанског одреда

НАРЕДБА

Команданта Ужичког народно ослободилачког партизанског одреда бр. 5 за 30 септ. 1941.

Народно ослободилачка борба узима све веће размере и добија све оптрији облик. Непријатељ је протеран са територије округа Ужичког, али тиве борба још није завршена. Ми морамо по сваку цену одбрани и сачувати тековине наше борбе, које смо тешким и драгоценим жртвама платили. Не сме-

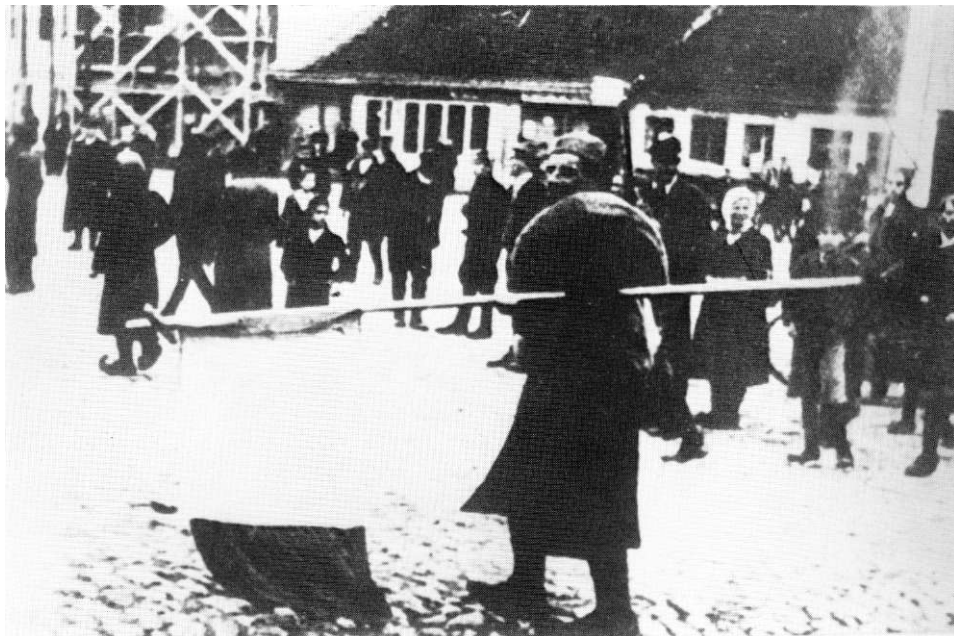
Факсимил Објаве Команде мјеста у Ужицу издате члановима одбора народне власти.

Факсимил првог партизанског шаката штампаног и објављеног услободном Ужицу, 1941, рад сликара Боре Баруха и Лива Караматијевића.

У Ужицу је образован заробљенички логор за њемачке војнике које су партизани заробили у борбама у западној Србији 1941. Колона заробљених њемачких војника у борбама код Крупњи стиже у Ужице октобра 1941.

Талијанска застава заплијењена у борби на Бијелом Брду, код Прибоја, ношена је као трофеј на смотри у Ужицу 1941.

Факсимил дозволе за улазак у зграду Штаба Ужичког одреда

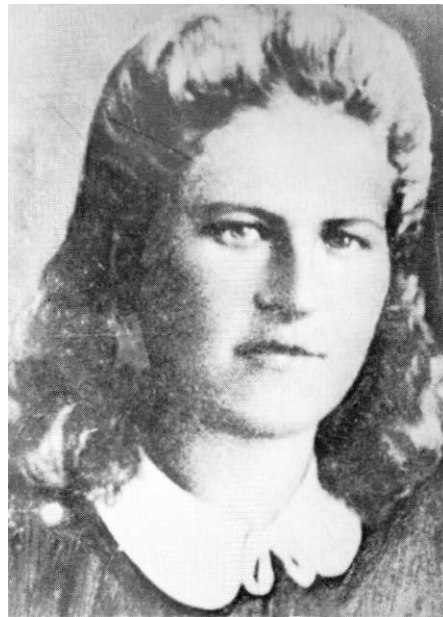
2

У саставу Ужичког одреда 1941,
пored пјешадијских јединица,
формиране су и јединице неких
других родова војске. Коњички
ескадрон Ужичког одреда пролази
улицама слободног Ужица.

*Ми-лап Мијалковић Чича, инструктор
Покрајинског комитета КПЈ за Србију у
ужичком округу, народни херој.*

*Олга Вуровић, борац-курир Окружног
комитета КПЈ за округ ужички, прва
жена-жртва Ужичког одреда, погинула у
борби против Нацијемаца и албанских
жандара на Аржничкој Градини 18. августа
1941.*

*За одлазак на фронт борци Ужичког одреда су користили заплијењене немачке камионе. Ужице,
јесен 1941.*

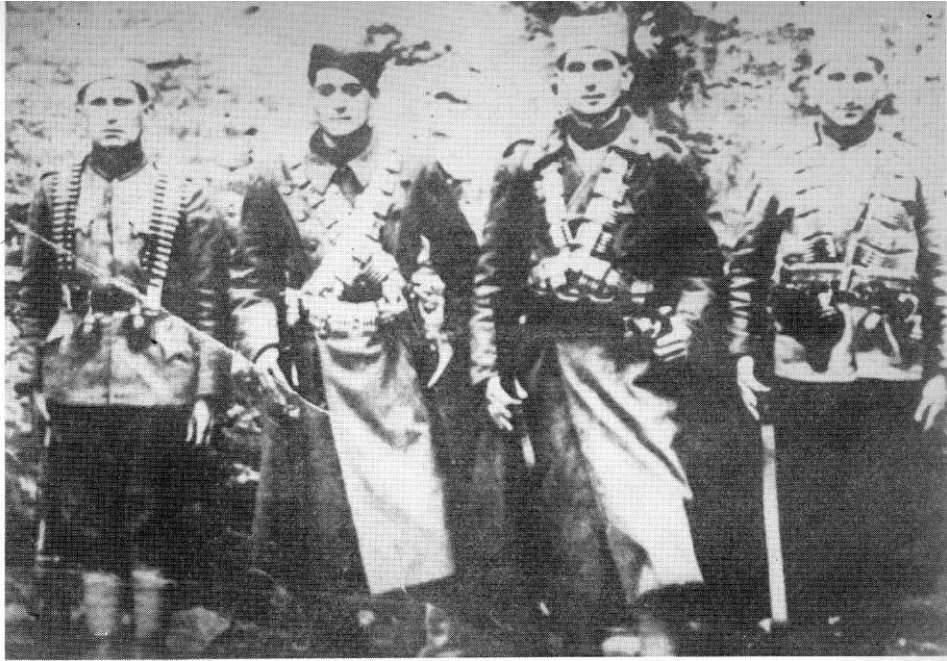
СлобоОан Иенезиј Крцун, члан (Окружног комитета КПЈ за округ ужички, један од организатора оружаног устанка у ужичком крају, замјеник политичког комесара Ужичког одреда, народни херој.

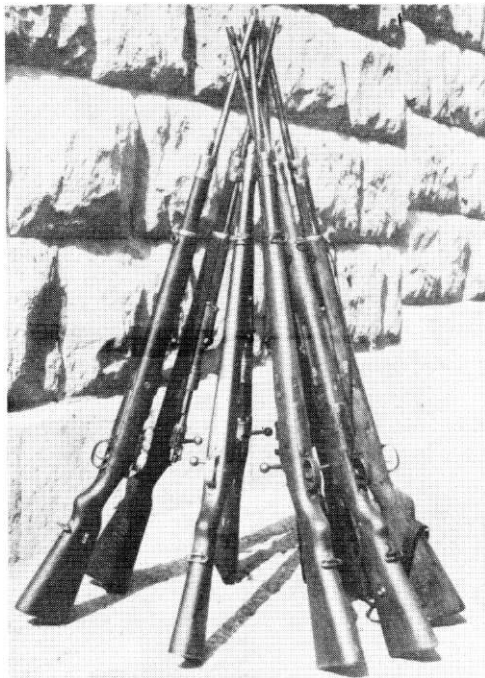
Стеван Чоловић, члан Окружног комитета КПЈ за округ ужички, један од организатора оружаног устанка у ужичком крају, политички комесар Ариљског батаљона, народни херој

Успомена на прве дане партизанској униформи. Група бораца Ужичког обреба слијева надесно: Мијо Гезовић, Мишидин Поповић, Ацо Вучковић, Перо Радовановић и Милан Хунцик у слободном Ужицу 1941.

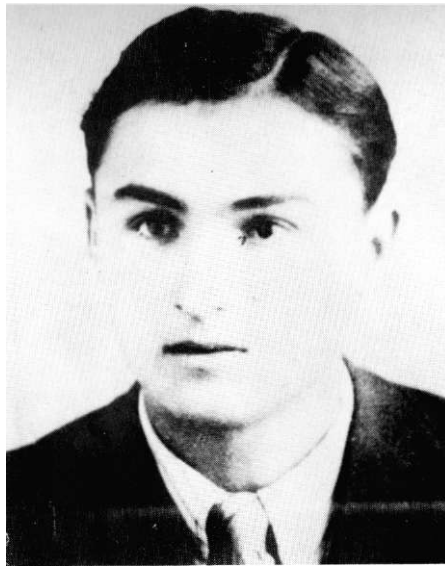
Група бораца Аршљеске чете Ужичког одреда

Уослобоћеном Ужицу је радила партизанска фабрика оружја и муниције. Познате пушке «партизанке» произведене у овој фабрици

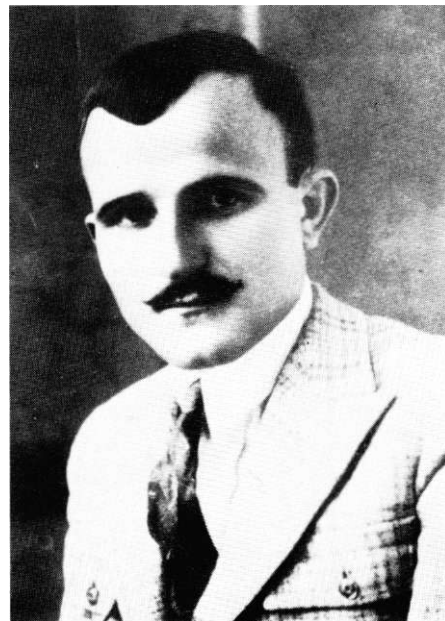
Вукола Аабић, члан Окружног комитета КПЈ за округ ужички, један од организатора оружаног устанка у ужичком Храју, преи командант мјесега у слободном Ужицу 1941.

Аушан Вишић, члан КПЈ, један од организатора оружаног устанка у ужичком крају, политички комесар Рачанске чете Ужичког одреда.

Венцијамин Маринковић, члан Оружаног комитета КПЈ за округ ужички, један од организатора оружаног устанка у ужичком крају, политички комесар Моравичке чете Ужичког одреда.

Јордан Вукановић члан КПЈ, један од организатора оружаног устанка у ужичком крају, командир Црногорске чете Ужичког одреда.

Андрија Буровић, члан КПЈ, командант Радничког батаљона Ужичког одреда.

Драгоје Дудић, стари члан КПЈ, први предсједник Главног народноослободилачког одбора Србије основаног у Ужицу 1941. народни херој.

Љубомир Мићић, стари члан КПЈ, један од организатора оружаног устанка у ужичком крају, члан Штаба Ужичког одреда.

Петар Лековић, борац Пожешке чете Ужичког одреда, први народни херој Југославије.